

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 20

ASIA:

Beogradissa olevan lähelystön raportti n:o 1.

Ministeri Talas

Budapestissä, 7/3. 1935.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Budapestissä, 7 p:nä maaliskuuta

N:o 428.

1935.
5 / 345 Val. D. 35.

14/3.35.

Herra Ministeri,

5 C30

Lähetän kunnioittaen Teille, Herra Ministeri, Beogradin-lähetystön raportin n:o 1, jonka nimikkeenä on:

Valtakirjan jättäminen Beogradissa.

Vastanottakaa, Herra Ministeri, täydellisen kunnioitukseni uudistettu vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri

A. Hackzell,

Helsinki.

Beogradissa OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 1.

Budapestissä 7 p:nä maaliskuuta 1935.

5 395 Sal. D. 75.

Asia: Valtakirjan jättäminen

12/3 35

Beogradissa.

5 C30

Ennen Beogradiin lähtöäni tiedustelin Jugoslavian ulkoasiainministeriön protokollapäälliköltä, oliko, saapuessani tammi-kuun 21 päivänä Beogradiin, mahdollista tavata ulkoasiainministeri ja jättää valtakirjani prinssihallitsijalle. Sain erittäin ystävällisen vastauksen, jossa sanottiin, että nämä audienssit järjestetään heti saavuttuani.

Saavuini Beogradiin sanottuna päivänä. Seuraavana aamuna ilmoittaudivin protokollapäällikölle ja pyysin audienssia pääministeri Jevtitch'in luona, joka samalla on ulkoasiainministeri. Audienssi luvattiin koettaa järjestää seuraavaksi päiväksi. Illalla soitettiin kuitenkin, ettei ministeri Jevtitch silloin voi ottaa vastaan, mutta toivottavasti seuraavana päivänä. Siitäkään ei tullut mitään ja vasta ilmoitettuani näinollen matkustavani ensin Sofiaan, pääsin vihdoin sunnuntaina tammi-kuun 27 päivänä ministeri Jevtitchin puheille.

Ministeri Jevtitch oli verrattain virallinen ja keskustelu oli vaille suurempaa mielenkiintoa. Käytin kuitenkin

JAKELUOMJE:

.....
.....
.....
.....

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tilaisuutta hyväkseni puhuakseni konsuliemme exequaturista. Ministeri Jevtitch lupasi tutustua asiaan.

Tammikuun 31 päivänä pääsin prinsssi Paulin puheille ja jätin valtakirjani. Saapuvilla oli myöskin ministeri Jevtitch. Prinsssi otti minut erittäin ystävällisesti vastaan, muistutti, että hänessä on suomalaistakin verta ja tiedusteli tarkoin tilannetta Suomessa. Hän tunsi hyvin Suomen viimevuosien historian.

Minulle kerrottiin, että oli paljon mietitty miten valtakirja oli jätettävä, oliko se annettava vain prinsssi Paulille vaiko koko hallituskunnalle. Prinsssi Paul oli kuitenkin vaatinut, että valtakirja on jätettävä vain hänelle. Tämän johdosta oli minun saman päivän iltapäivällä käytävä molempien kanssahallitsijoiden luona. Molemmat kanssahallitsijat tekivät erittäin hyvän vaikutuksen. He tiedustelivat erityisesti osuustoiminnan kehitystä Suomessa ja valittivat, että Jugoslavian talonpoika on vielä niin kehittymätön, että osuustoiminta ei oikein ota menestyäkseen. Osuustoiminnasta siirtyi puhe maanviljelykseen ja sain tehdä selkoa Suomessa käytettävistä kolmesta lehmärodusta, niitten jalostamisesta ja niitten eduista. Mainitsen edelläkolevan vaan osottaakseni mitä kaikkia tietoja diplomaatilta vaaditaan. Kiitos maataloni, uskon tutkinnoista sentään selvinneeni ainakin approbatur arvosanalla.

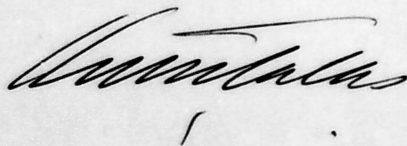
Kun leskikuningatar ei sinä aikana ollut Beogradissa sovittiin, että palatessani Sofiasta saisin audienssin hänen luonaan ja samalla myöskin prinsessa Olga, prinssi Paulin puolison, luona.

Leskikuningattaren puheille en kumminkaan silloinkaan päässyt, sillä hän oli nyrjäyttänyt jalkansa.

Prinsessa Olga'n luona kävin. Prinsessa Olga on oleskellut Suomessa Etterin-perheen vieraina Haikossa ja hän tunsi aika hyvin Suomen oloja. Erikoisesti kiinnosti häntä kysymys Suomen suhtautumisesta nykyiseen Venäjään. Keskustelusta ilmeni, että prinsessa oli jyrkästi sitä mieltä, että Jugoslavialla ei ole mitään syytä tunnustaa Sovietia.

Koko Beogradissa oloni aikana työskentelin saadakseni pääkonsuli Adanjalle exequaturin. Tämä erittäin Beogradin ulkoasiainministeriön virkamiesten aiheuttama keinotekoinen ristiriita teki sen, ettei Beogradissa oleskeluni jättänyt minuun yksinomaan miellyttäviä muistoja. Näin ollen pääsin kuitenkin havaitsemaan miten vapaasti intriigit menestyvät Beogradin ulkoasiainministeriössä ja kuinka suosikkijärjestelmä siellä vallitsee. Sainpa havaita vieläkin ikävämpiä varjopuolia.

Seuraavassa raportissani teen selkoa Jugoslavian sisäpoliittisesta tilanteesta ja ulkopoliitikasta.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 80

ASIA: _____

Beogradissa olevan lähetystön raportti n:o 2.

Ministeri Tulas

Budapestissä 12/7 1935

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N:o 1022.

Budapestissä, 14 p:nä heinäkuuta 1935.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
12/342	Sal. O. 1030
Salainen.	
20/7.35	
Myntsiä	
5	C 30

Herra Ministeri

Lähetän kunnioittaen Teille, Herra Ministeri, Beogradin-lähetystön raportin n:o 2, jonka nimikkeenä on:

Tilanne Jugoslaviassa Jevtić'in kaatumisen jälkeen.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, täydellisen kunnioitukseni vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri

A. Hackzell,

Helsinki.

Beogradissa OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 2.

Budapestissa 13 p:nä heinäkuuta 1935.

Asia: Tilanne Jugoslaviassa

Jevtićin kaatumisen jälkeen.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
12/247 Sal. 3. 1935		
20/2.35	M	LIT
	OSASTO	ASIA
5	C 20.	

Sattuma vaikutti, että olin Jevtićin puheilla kesäk. 20 p:nä eli samana päivänä, jolloin hän myöhemmin illalla jätti koko hallituksensa eronpyynnön. Oli helposti havaittavissa, että Jevtić ei hetkeäkään ajatellut, että hänen pääministerikautensa sinä iltana ainakin toistaiseksi päättyisi. Jevtić kertoi minulle Pikku-ententen neuvoston seuraavana päivänä alkavasta konferenssista ja sen jälkeen Pariisiin aikomastaan matkasta niin että selvästi saattoi havaita, ettei hän hetkeäkään ajatellut, että näissä hänen suunnitelmissaan tapahtuisi äkkinäinen muutos.

Tosiasiakin, että 20 päivän illalla ja vielä seuraavanakin päivänä yleinen käsitys Beogradissa oli, että Jevtić muodostaisi uudenkin hallituksen. Jevtić'hän oli saavuttanut ainakin ulkonaisesti loistavan vaalivoiton, jonka seurauksena oli, että hänellä oli täysin kuuliainen eduskuntaenemmistö tukemassa itseään. Että tämä vaalivoitto itse asiassa muodostui Jevtić'ille suureksi moraaliseksi tappioksi ja että tuo näennäisesti kuuliainen eduskuntaenemmistö todellisudessa oli hänelle kuuliainen vaan niin kauan kuin valta oli

JAKELUOHJE:

.....
.....
.....

UE 2: A 4.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

hänen käsissään, osoitan myöhemmin.

Mitkä muodolliset seikat johtivat Jevtić'in hallituksen eroamiseen, ovat jo sanomalehdet kertoneet. Todellinen syy oli se syvä ristiriita, joka vallitsee serbialaisten ja kroatien kesken ja mikä ainakin vielä nykyisin tuntuvasti heikontaa Jugoslavian valtakuntaa. Tämän ristiriidan syyt ovat siksi tunnetut, että minä vaan lyhyesti ne mainitsen. Kroatilaiset, jotka suurimmaksi osaksi kuuluivat Itävalta-Unkariin ja jotka kulttuurissa ovat serbialaisia paljon korkeammalla tasolla, nauttivat ennen maailmansotaa laajaa autonomiaa, jota vastoin he tällä haavaa, varsinkin sen jälkeen kun Jugoslaviassakin diktatuuri pantiin voimaan, /^{ovat} jotakuinkin ilman poliittista vaikutusvaltaa. Kun suurin osa Jugoslavian teollisuudesta on Kroatiassa ja valtakunnan koko kauppakin suurin piirtein kulkee kroatialaisten kautta, on kroatialaisia erikoisen ankarasti kohdannut ne moratoriomääräykset, jotka on annettu maataviljelevän väestön avustamiseksi. Kroatialaiset kieltävät myöskin serbialaisten väitteen, että heillä olisi yhteinen kieli. He väittävät, että Kroatian kieli on täydellisesti eri kieli, joskin Serbian kielen läheinen sukulaiskieli. Edelleen he sanovat, että vaikkakin kielet ovat läheistä sukua, niin se ei suinkaan todista, että kroatilaiset ja serbialaiset olisivat silti/^{läheisiä} sukulaiskansoja. Väittävätpä kroatilaiset, että on suuria rotuerovaisuuksia kummankin kansan välillä. Lisäksi kroatialaiset ovat roomalais-katolisia ja sen kautta sekä myöskin valtiollisista syistä he ovat joutuneet länsimaisen sivistyksen vaikutusvaltaan; serbialaiset taasen kreikkalais-katolisina ovat aina tunteneet suurempaa yhteenkuuluvai-

suutta Venäjään ja slaavilaiseen maailmaan. Tätä kuvastaa myöskin se seikka, että kroatialaiset käyttävät latinalaisia kirjaimia, kun serbialaiset sitä vastoin käyttävät venäläisiä ja että kroatilaiset noudattavat gregoriaanista ajanlaskua, jota vastoin Serbiassa juliaaninen kalenteri on käytännössä.

Äskettäin tapahtuneet vaalit kärjistivät tavattomasti kroatialaisten ja serbialaisten välistä ristiriitaa. Kroatialaiset väittävät, että vaalit itse asiassa olivat pelkkää parodiaa. Hallituksen harjoittama terrori, sen toimeenpanemat suoranaiset vaalin tulosten väärennykset vaikuttivat yhdessä kaikkea muuta kuin demokraattisen vaalitavan kanssa, että hallituksen voitto näennäisesti oli varma. Tapasin Zagrebissa erään edustajaehdokkaan, joka kertoi, että hän oli saanut yli 9,000 ääntä hallituksen edustajan saadessa vain muutamia satoja ääniä, mutta että tästä huolimatta hallituksen edustaja oli julistettu valituksi. Toiselta puolen on kumminkin mainittava, että serbialaiset yhtä kiivaasti syyttävät kroatialaisia vaaliterrorin harjoittamisesta Kroatiaassa ja nämä serbialaisten eduskunnassa tekemät kiivaat hyökkäyksethän olivatkin näennäisenä syynä Jevtić'in hallituksen kaatumiseen. Vaalien jälkeen kroatialaiset eivät ottaneet osaa eduskuntatyöhön, joten Jevtić'illä oli näennäisesti vieläkin suurempi mahdollisuus hallita parlamenttia.

On tunnettua, että Prinssi Paul, joka on saanut länsimaisen kasvatuksen, heti sijaishallitsijaksi ryhtyessään asetti yhdeksi päämääräkseen kroatialaisten ja serbialaisten sovittamisen. Lienee varmaa, että Jevtić'in muodostaessa hallituksensa hän oli prinssi Paulilta saanut ohjeita tähän suuntaan. Jevtić kai yrittikin aluksi kulkea sovinnon tietä, josta on todistuksena, että hänen onnistui saada hallituk-

seensa kolme kroatialaistakin. Mutta Mačekin kanssa, joka käytännöllisesti katsoen edustaa koko kroatialaista kansaa, hän ei päässyt sovintoon.

Sanotaan, että Göring olisi Beogradiin tekemällään matkalla huomauttamut prinssi Paulille, mikä suuri vaara uhkaa Jugoslaviaa, jollei serbialaisia ja kroatialaisia eroittavaa juopaa saada poistetuksia. Samaa sanotaan myöskin Jugoslavian Berlinissä olevan lähettilään useamman kerran painostaneen. Mutta vielä vakavamman huomautuksen Jugoslavian sisällisen tilan epävarmuudesta sai prinssi Paul erään salaisen memorandumin kautta, jonka hänelle jätti Jugoslavian nykyinen esikuntapäällikkö, kenraali M a r i ó . Tämä oli aikaisemmin toiminut Zagrebin komendanttina ja tällöin tutustunut Kroatiassa vallitsevaan mielialaan. Edellä mainitussa memorandumissa oli hän lausunut, että sodan syttyessä Jugoslavian puolustusta ei miltään kohdalta voida jättää kroatialaisten haltuun ja että ei voida edes olla varmoja siitä, etteivätkö kroatialaiset joukot ryhtyisi suoranaiseen taisteluunkin serbialaisia vastaan. Että tämä varoitus ei ollutkaan aiheeton todistavat ne mielenosoitukset, jotka kroatialaiset asevelvolliset ovat toimeenpanneet astuessaan sotapalvelukseen. "Eläköön Kroatia! Eläköön Maček!" ovat asevelvollisten tervehdyshuudot tullessaan kasarmiin.

Ollessani Zagrebissa pääsin kosketuksiin M a č e k i n lähellä olevien piirien kanssa ja sain tietää seuraavaa prinssi Paulin sovitteluyrityksistä.

Jevtić'in eron jälkeen oli prinssi Paul kutsunut Mašekin puheilleen ja heti keskustelun alussa kysynyt Mašekilta, ovatko kroatialaiset yhtenäisen Jugoslavian valtion puolella vai vastaan. Mašek oli vastannut: "Kysymystä ei voi asettaa niin. Oikea muoto kysymykselle on, ovatko kroatialaiset voitettavissa yhtenäisen Jugoslavian valtion puolelle." Ja kun prinssi Paul tämän jälkeen oli tiedustellut, millä ehdoilla kroatialaiset sitten ovat voitettavissa yhtenäisen jugoslavialaisen valtakunnan puolelle, oli Mašek sanonut kroatialaisten vaatimuksena olevan, että heidän rahansa pysyvät heidän taskuissaan ja heidän kiväärinsä heidän olallaan. Lähemmin oli Mašek sitten kehittänyt ohjelmansa siten, että kroatialaiset vaativat, että Jugoslavia muodostetaan liittovaltioksi, jonka sisällä ei ainoastaan kroatialaisille, vaan myöskin muille kansallisille vähemmistöille myönnetään autonomia. Minun kertojani väitti edelleen, että prinssi Paul oli tarjonnut hallituksen muodostamisen Mašekille, joka siitä kuitenkin nykyoloissa oli kieltäytynyt. Lähinnä seuraavaa aikaa varten Mašek oli kehottanut prinssi Paulia toimimaan siihen suuntaan, että vaalilaki kokonaan uudistetaan täysin kansanvaltaisten periaatteiden mukaan ja että tämän uuden vaalilain mukaan toimeenpannaan syksyllä vaalit. Täten valitun uuden eduskunnan tulisi saada ratkaista millainen valtiomuoto Jugoslavialle olisi annettava. Mašek oli ilmoittanut, että nykyiseen eduskuntaan eivät kroatialaiset palaa.

Hallituksen muodosti sitten, kuten tunnettua, S t o j a - d i n o v i ć, ja todennäköiseltä näyttää, että hän ainakin jossain määrin yrittää noudattaa Mašekin vaatimuksia. Nykyinen skupština ei ilmeisesti, vaikkakin sen suuri enemmistö oli vannou-

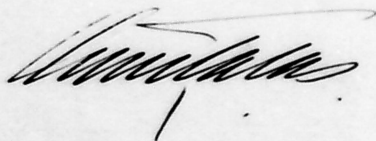
tunut seuraamaan Jevtić'iä, tule tuottamaan Stojadinović'ille vaikeuksia. Jevtić on saanut kokea kuinka vähän hän saattoi luottaa "kuuliaiseseen" eduskuntaenemmistönsä, sillä kun Stojadinović vaati eduskunnalta erinäisiä laajakantoisia valtuuksia, hyväksyi suuri enemmistö nykyisessä tynkäeduskunnassa hänen vaatimuksensa Jevtić'in puoluelaisen ehdotuksen saadessa vain vähemmistön kannatuksen. Tämä mahtoi olla Jevtić'ille kylläkin katkera kokemus, sillä eduskunnan nykyinen enemmistö oli, kuten jo olen maininnut, Jevtić'in tekemä. Tästä voin erään huvittavan piirteen kertoa. Ollessani ennen vaaleja Beogradissa ja pyrkiessäni Jevtić'in puheille, sain tietää, että Jevtić'in aika suurimmaksi osaksi kului siinä, että hänen täytyi henkilökohtaisesti vastaanottaa useita satoja entisiä edustajia, jotka tulivat pyytämään, että Jevtić suostuisi ottamaan heidät hallituksen vaalilistoihin. Että nämä edustajaehdokkaat tulivat antaneeksi Jevtić'ille yhtä paljon vaalilupauksia kuin tavallisesti annetaan valitsijoille, lienee varmaa. Jevtić sai nyt kokea, että vaalien edellä annettuihin lupauksiin voidaan yhtä vähän luottaa annettiinpa ne hallituksen päämiehelle tai valitsijoille.

Toistaiseksi jatkuvat paikalliset levottomuudet Kroatiassa. Kun maassa vallitsee ankara sensuuri, ei niistä tosin paljoakaan ulkomailla tiedetä, eivätkä ne itsessään vakavenuontoisia olekaan, sillä tällä haavaa kroatialaiset eivät ajattele väkivaltaista menettelyä, mutta ei ole helppoa ennustaa, mitä tapahtuu, jos Jugoslavia joutuu kansainvälisiin selkkauksiin.

Unkarissa kuulee usein sanottavan, että Jugoslavia on valtakunta, joka luonnottoman kehoonpanonsa kautta pian itse hajoaa. Sanotaan, että ennen maailmansotaa väitettiin, että

Itävalta-Unkari oli aivan luonnottomasti kokoonpantu valtakunta, mutta maailmansodan rauhantekojen jälkeen muodostettiin kaksi yhtä luonnotonta valtakuntaa, nimittäin Tšekkoslovakia ja Jugoslavia. Minun asiani ei ole lausua käsitystäni ensimmäimäisestä maasta, mutta jälkimmäiseen nähden en voi yhtyä Unkarissa vallitsevaan mielipiteeseen. Jugoslavia muodostaa useassa suhteessa ehjän kokonaisuuden. Pääasiassa sama kieli -- jos unkarinkielinen vähemmistö jätetään huomioonottamatta -- voi helposti muodostua sillaksi, joka yhdistää valtakunnan eriluontoiset kansat, jos vaan maan johto kykenee järjestämään asiat niin, että kaikki kansalaiset tuntevat koko valtakunnan isänmaakseen. On myöskin muistettava, että Jugoslavia taloudellisesti muodostaa kokolalla ehjän kokonaisuuden. Minun vakaumukseni on, että viisas yhdistämis- ja rakentamistyö saattaa luoda Jugoslaviasta ehjän valtakunnan. Unkarinkielinen vähemmistö taasen on siksi pieni, että se ei kykene tätä yhdistämistyötä häiritsemään, joskin on myönnettävä, että tämän vähemmistön yhdistämisen kautta Jugoslaviaan jyrkästi rikottiin kansallisuusperiaatetta vastaan.

Todennäköistä on, että Jugoslaviassa ennen vuoden loppua toimeenpannaan uudet vaalit. Vievätkö ne yhdistymiseen vaiko vielä suurempaan hajaantumiseen on vaikeata ennustaa. Helppoa ei ole hallita valtakuntaa, jossa vallitseva kansa, serbialaiset, virallisenkin tilaston mukaan muodostavat vain 52 % koko valtakunnan asukasmäärästä.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 30

ASIA:

Beogradissa olevan lähetystön raportti n:o 3

Ministeri Toles

Budapestissa 22/2.1955

SUOMEN LÄHETYSTÖ
N:o 484.

Budapestissä, 22 p:nä maaliskuuta
1935.

8 376 Sal. D. 35.

27/3.35

Herra Ministeri,

5 C30

Lähetän kunnioittaen Teille, Herra Ministeri, Beogradin-lähetystön raportin n:o 2, jonka nimikkeenä on

Italian ja Jugoslavian välisen
paraneminen.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, täydellisen kunnioitukseni vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri

A. Hackzell,

Helsinki.

B e o g r a d i SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 2.

Budapesti ssa 22 p:nä maaliskuuta 1935.

8 376 Sal.D. 35.

Asia: Italian ja Jugoslavian
välisen paraneminen.

27/3.35

5 C30

Jugoslaviassa voimassa olevan protokollan mukaan uusi lähettiläs jättäessään valtakirjansa ei pidä mitään puhetta. Tästä tavasta poikettiin äskettäin Italian uuden lähettilään ryhtyessä toimeensa. Tapahtumasta oli tietysti etukäteen sovittu ja sitä oli pitemmän aikaa jo valmisteltukin. Puheitten vaihdon tarkoituksena oli alleviivata, että Italia ja Jugoslavia pyrkivät nyt hekin vuorostaan ystävällisempiin väleihin.

Itse asiassa Italia jo aikaisemmin oli tarjonnut sovinnon kättä Jugoslavialle. Milanossa pitämässä puheessaan Mussolini avomielisesti viittasi siihen, että Italia on valmis sopimaan välinsä Jugoslavian kanssa. Silloin tämä Mussolinin tarjous kuitenkin jäi Jugoslavian puolelta vastausta vaille. Se olikin luonnollista, sillä niin läheinen kuin Jugoslavian suhde Ranskaan oli, oli vallan luonnollista, että Jugoslavia ei voinut ryhtyä ystävyyttä solmimaan Ranskan kanssa, ennenkuin Ranskan ja Italian välit olivat parantuneet.

Lavalin Rooman matkan jälkeen oli asema toinen ja siksi voidaankin sanoa, että maaliskuun 15 p:n tapaus Beogradissa oli vain Lavalin matkan jatkona. Tahi ehkä on oikeampi

JAKELUOHJE:

.....
.....
.....

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksiministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

sanoa, että se oli -- käyttäkseni italialaisen valtiösihteerin S u v i c h i n sanoja -- Mussolinin aktiivisen rauhanpolitiikan jatkoa.

Täytyykin myöntää, että sekä Italialla että Jugoslavialla on paljon voitettavana luottamuksellisten välien syntymisen kautta.

Jugoslavia on vanhoista ajoista saakka ollut taloudellisessa suhteessa läheisesti Italiasta riippuvainen. Vaikkakin Jugoslavia viime aikoina on koettanut vapautua tästä riippuvaisuudesta, ei se ole siinä onnistunut. Enemmän kuin 25 % Jugoslavian koko viennistä menee Italiaan ja Jugoslavia on turhaan koettanut saada uusia markkinoita tälle viennilleen.

Italiassa on noin 600.000 jugoslavialaista, jotka Italiassa eivät nauti erityistä vähemmistösuojelua -- jos tuolla vähemmistösuojelulla yleensä jotain merkitystä nykyään on. Mutta on luonnollista, että Italian ja Jugoslavian väliin ollessa ystävälliset, jugoslavialaisen vähemmistön kohtalo muuttuu paremmaksi. Juuri tämä jugoslavialainen vähemmistö Italiassa on ollut vaikuttavana tekijänä Jugoslavian ja Italian huonojen välien ylläpitämisessä.

Mutta Italiallakin on paljon voitettavana Italian ja Jugoslavian väliin paranemisesta. Mahdollisen sodan syttyessä voisi Jugoslavia aina olla Italialle vaarallinen naapuri, joka parhaimmassakin tapauksessa sitoisi paljon Italian sotavoimia. Toiselta puolen Italialla luonnollisestikaan ei ole minkäänlaisia pyrkimyksiä aluevaltauksiin Jugoslaviassa. Mutta Italia

haluaa vapaat kädet Albaniassa ja ainoa valtio, joka Italiaa siinä on vastustanut, on Jugoslavia.

Mieluista on Italiaille varmaan myöskin jos Jugoslavian ja Saksan väliset suhteet eivät muutu aivan niin läheiseksi kuin ne jo näyttivät muodostuvan.

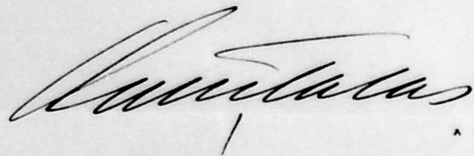
Jugoslavia saattoi Italian lähettilään puheesta myöskin lukea sen ajatuksen, että Italia luopuu kannattamasta Unkarin rauhantarkistuspyrkimyksiä ainakin Jugoslaviaan nähden. Italian lähettiläs lausui näet m.m., että hän on valtuutettu ilmoittamaan, ettei Italialla ole aikomusta häiritä Jugoslavian alueellista koskemattomuutta.

Juuri näille sanoille on tietysti Jugoslaviassa, mutta myöskin Unkarissa annettu suuri merkitys. Kun nämä sanat Jugoslaviassa ovat antaneet turvallisuuden tunnetta, niin niiden vaikutus Unkarissa on ollut päinvastainen. Selvästi onkin epävirallisissa unkarilaisissa piireissä voitu havaita jonkun verren viileämpää suhtautumista Italiaan. Virallisissa piireissä sitä vastoin koetetaan tässäkin taas turvautua unkarilaiseen oljenkorteen, ettei Unkarikaan tarkistusvaatimuksella tarkoita väkivaltaista, vaan sovinnollista tarkistusta. Ja tällaisen sovinnollisen tarkistuksen vastustamista eivät Italian lähettilään sanat tarkoita.

Unkarin viralliset piirit koettavat löytää lohdutusta vielä muualtakin. He sanovat, että Italian vaikutusvalta on kasvanut ja luottavat siihen, että Italia lopuksi käyttää vaikutusvaltaansa Unkarin oikeutettujen pyrkimysten hyväksi.

Mutta vielä tärkeämmän johtopäätöksen katsovat Unkarin viralliset piirit voivansa tehdä Italian ja Jugoslavian lähenemisestä. He väittävät, että vain Italiasta uhkaavan vaaran

pelko on saanut Jugoslavian pysymään uskollisena Pikku-Ententele. Niin pian kun Jugoslavia on Italian kanssa hyvissä väleissä, ei Jugoslavialla ole enää mitään etuja Pikku-Ententessä valvottavana. Ja joskaan Unkari ei voisi saada aikaan rauhantarkistusta Jugoslaviaan nähden, niin se itse asiassa ei merkitsisi vallan paljoa, koska Unkari ei missään tapauksessa voisi ajatella Kroatian takaisin saantia, joten ne alueet, jotka Unkari katsoo voivansa vaatia Jugoslavialta takaisin ovat suhteellisen pienimerkitykselliset. Pikku-Ententen hajoamisen hintana voipi Unkari näistä alueista luopua-kin.

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'L. M. ...', is written in the lower right quadrant of the page. The signature is fluid and somewhat stylized, with a vertical line drawn below the main body of the text.